

Latweefchu Nwifes.

Ur augstas Gewefchanas = Kummissiones sinu un nowehleschanu.

Mr. 24. Zettortdeenâ 12tâ Juhni 1824.

No Jelgawâs.

Muhsu Kursenmes Bihbeles draudsiba gribb itt wiffahm Latweefchu ffohlehm, kas taggad Kursennê jau eezeltas irr, ikkatrai weenu pilnigu Bihbeli ar wezzu un jaunu derribu, kâ pirmu dahwanu, eefchinkohht, un wiinna tadehl fchohs rakstus irr isleiduff:

Pee ta Gubernementa grahmatu fpeedetaja Peters = Steffenhagen.

Pehz ta fpreeduma tahs Kursenmes Bihbeles draudsibas Juhb buhfeet tik labbi no ta Bihbelu magasihna, kas appafsch Juhfu usdraudsifchanas stahw, ikkatrai Latweefchu ffohle, tâ kâ tas eefsch Juhfu grahmatas no 31ma Janwar fchi gadda irr tappis peeminnehts, weenu pilnigu Bihbeli kâ pirmu dahwanu no Bihbeles draudsibas puffes atlaist, un par to, ka fchi leeta pateeft isdarrita, fchai Bihbeles draudsbai sinnamu darriht.

Jelgawâ 28tâ Mei 1824.

Kursenn. Bihbel. draudsibas wahrâ,
Baron N. no Medem,
kâ preekschfehdetais.

(Mr. 188.) Sittehrs W. Diederichs.

Tee Nwifschu apgahdataji ihsti ne sinnadani, zik un fur taggad ffohles preeksch Latweefchu behrneem pateeft irr eezeltas, fcheitan par scho leetu darra sinnamu, lei ikkatra Latweefchu ffohle woi zaur zeenigu mahzitaju, woi zaur ffohlmeifteru jeb zittu kahdu sinnamu zilweku Jelgawâ Steffenhagena nammâ peeteizahs un pilnigu Bihbeli preeksch ffohles pretti nem, bet rakstitas sihmes, ko kwitanzi fauz, waijaga lihds doht, ka warr preeksch Bihbeles draudsibas to parahdiht, ka ta Bihbeles dahwana pateeft ikkatrai ffohle irr eedohta.

No Skohles buhshanas.

Gan dasch nopuhtes to lassohht, kas pehrnâ jâs awifes rakstihst bija no kahdas muishas, fur zeenigs fungs brangu ffohlas nammu lizzis ustaisiht, bet laudis ne lifke sawus behrnus mahziht! Tomehr no Ehdohles pahbraukdams, es fakku paldeews mihlam Deewinam! tatschu zeenigu fungu mihligs prahts pee ffohlas ustaisifchanas ne tohp wiffur sinahdehts!

Par Ehdohles muishas ffohlu katrs preezafees, kas to apmekle. Zo wiinna pateeft labba irr, un laudis arri sawus behrnus labpraht pee mahzifchanas suhta. Schi ffohla tâ zehlfrees: Melaika Ehdohles zeenigs dsiints fungs no Behr jau ilgôs gaddôs us to dohmaja, kâ winsch ffohlu eetaifitu saweem laudin. Jau fohfchas muhra ehkas labbâ weetâ usbuhwetâs tappe; bet nu peetruhke labb ffohlmeisters, un tahs jamas ehkas stahweja tufshas. Tapehz zeeniga Ehdohles mahzitaja ffohlmeiftera fungs, Schmidt wahrâ (kas preeksch gads fahrtu jau winnam par paligu isredsehts tappis pee sawa fwehta ammata) Latweefchu tautu mihlebens, to fwehtu padohmu usnehme, ka winsch patb kahdu jaunu deewabihjiu arraju mahzifchoht eefsch wiffadas waijadfigas gudribas, tâ ka fchis sawâ laikâ ar gohdu warrefchoht ffohlmeiftera ammatu walkaht. Winsch tudahl zeenigan Ehdohles fungam tapehz grahmatu rakstija. Zeenigs fungs no Behr ar leelu preeku to lassija, winnam fazija karstu pateifshanu un winnam wehleja labpraht no Ehdohles pagasta kahdu gohdigu jaunekli islassitees. Pehz pahris gaddu mahzifchanas schis jauneklis par Ehdohles ffohlmeifteri eelifts tappis. Zeenigs fungs pirke grahmatas un zittas waijadfigas leetas, farakstija patb ffohlas likkumus; un tik ko ffohlu eezehlis, redsi, tad Deews to aizinaja

pee sewis duffeht no sawahm darboschanahm!
Bet ta sehla, fo winsch issehjis, ta nessih's
baggatus auglus us behrnu behrneem!

Jo ittin gudri Ehdohles skohla eezelta.
Behrni eeksch wiffahm waijadsigahm leetahm
mahziti tohp no Mikkeleem lihds Jurgeem; tre-
schâ gaddâ tee arri zauru waffaru skohlâ paleef.
Zitti mahzahs bohftabeereht eeksch tahs jaunâs
skaidras mahzibas, fo Grohbines zeenigs prah-
wests no Launig irr sarakstijis; zitti lassa wiffa-
dâs grahmata's, ihpafchi behrnu mahzibâ un
fwehtâ Bihbelê; us beigahm tee arri to liffumu
grahmatu preeksch Kursemnes arrajeem islassa.
Zitti labbas mahzibas no galwas ismahzahs;
zitti raksta gaischu rohkas rakstu; zitti rehina
ir no galwas ir us tahpeli; un daschâs deenâs
winni arri Wahzu wallodu mahzahs. Wiffi
itt skunstigi dseeda; taggad tee jau patlabban
basnizâ pee dseedaschanas palihds un atbild
mahzitajam altara dseefinâs. Skohlmeisteram
irr Klaweeris skohlas istabâ, us fo winsch pee
dseedaschanas spehle; arri daschureis winsch
tohs behrnus basnizâ pee ehrges mahza dsee-
daht. Nihd's wiffi reijê zeltahs un peeluhds
Deewu ar luhgschanahm un dseefinahm; tâlihds
arri wakkard's winnu darbs tohp beigts. Pehz
maltites tohp wiffads waijadsigs rohkas darbs
teem eerahdihts; pawaffarâ tee stahda kohkus
ap skohlu, un mahzahs auglu kohkus pohteht,
waffarâ tee dahrsu kohpj, un tâ jo prohjam.
Ehdrens teem tohp turpatt wahrihts, un skohl-
meisteram allaschin waijaga labbi us teem us-
skattitees. Ik pussgaddos tohp tee behrni lau-
dim redsoht pahrklauffiti, fur tas, kas labbi
mahzi'es un labbi turrejees, no zeeniga kunga
grahmatu par dahwanu dabbu.

Zeenigs kungs skohlmeisteram 10 puhru we-
tas semmes, seer: 1 preeksch 1 sirgu, 3 gohwim
un 6 aistahm un ifgaddos 20 sudr. Rubbulus
isgahdajis. Bes tam wehl no muichas ta
weena pufte tahs skohlas naudas par katru
behrnu malfata tohp. Nu gohds Deewam par
to schehligu prahru, fo zeenigs Ehdohles kungs
fawem laudim parahdijis! Lai Deews dohd,
fa tee laudis allaschin teem zeenigeem wehrmin-
dereem sawa jauna zeeniga kunga pateizigi klau-
fa! Lai Deews arri zeenigam Ehdohles jau-

nam mahzitajam Schmidt ar baggatu fwehtibu
otmakfa, fa winsch neapnizzigi to skohlmeisteru
ismahzjis un fa winsch allaschin ruhpiigi to
skohlu usskattahs! Lai Deews beidsot skohl-
meisteram schehligi palihds, fa winsch tohs
behrnus us Deewa bihjaschanas un gudribas
zellu wadda un usturr, tâ fa Latweeschu tautai
gohds no winneem rohnahs! — J. R.

No Lestenes.

Pee muns taggad reds, fa schihdi arri grub-
tu darbu paschi gribbedami strahda, jo 5 schihdi
no Jehkaba pilfata to irr usnehmufchi un ar
mufsu zeenigu kungu par to funtraktu uszehlu-
fchi trihs fints tuhkstoschus steegelus semmes
malkas (deggsemmes) israkt, ar ferrehm klai-
junâ iswest un pareisi isklaht. Winni strahda
fawu darbu parleekam finuffi un skaidri, tee
steegeli wiffi no weena leeluna, un brihnuma
leeta redsoht, fa weens pats schihds ar leelu
ferri, fur 50 flapji un tadehl finaggi steegeli
usliffiti, par labbu gabbalu gan tschafli ais-
brauz; tē masam sirgam bij fo wilkt. Us plazzi
attal zits schihds steegelus sawadi uskrauf,
appakscha diwi, tad schefhrfarn attal diwi un
pa wirsu weenu; wehjsch tē labbi zaurwelfahs,
un ne mas ne waijaga tohs steegelus us ohtru
puffi apgreest, fa zittur darra, fur semmes
malku roh. Scheem schihdeem irr fainmeeks
tâ fa teem Pohleem un Kreeweem, kas us dar-
bu derrahs, ifkatrs peln par waffaru 15 sudr.
Rubb. bes maifes un bariibas, par fo fain-
neekam jagahda. Kaut jelle ir zitti schihdi pee
scheem labbu preekschihmi nemtohs, eeksch
fweedreem sawa waiga ar gohdigu darbu sawu
maifi pelnitees, bet ne ar prezzu pirkfchanu un
pahrdohfchanu ween, tad ne zitteem semmes
eedfihwotajeem par nastu un par skabdi dsihwo-
tu, bet to gohdu peluitu, kas ifkatram labbam
strahdneekam peederr, kas pats ar sawu rohku
darbu gohdigi usturrahs.

Krisch un Prizzis.

Pahrs draugi Krisch ar Prizzinu
No masahm deeninahm.
Sem wihja daschu pahragu
Us saltahm gannibahm.

Bet wihra kahrtâ klüüfchi,
 Tohs sawads liktens schkir:
 Prizz dshwoja itt behdigi,
 Krifsch gohdahs, baggats irr.
 Krifsch zehlahs drihs' zaur tiffumu
 Un daudsreis' redseja,
 Râ flinkais Prizz par nabbagu,
 Preeksch durwim stahweja.
 Eckfch jaunahm deenahm dsennees jell',
 Ra wisseem derrigs' eff',
 Tad tew, kâ wihram, firmam wehl
 Duhs, kas tew auglus nefs.

H.....r.

T e h w s u n d e h l s.

(Wezza pasakka eekfch jaunus isteikshanas.)

Ans Plahnprahinsch, kas kungam klastu
 Zr bijis Wahzsemme par sullaini,
 Un melloht mahzijeas ar ittin drohschu prahnu.
 Par sawu zeenigu wehl labbaki,
 No zetta pahrnahjis, ar tehwi kohpâ gabje
 Us feherschannu pee raddeem, kaimineem,
 Ans, meifstis no wisseem melkuleem,
 Zr eedams melloht ne apstahje.
 Par nelaimi suns atskreen pretti teem.
 To eeraudsijis Unsinsch fakka:

„Woi tizzi, — tehtiht! — man, woi ne,
 „Dauds leelaka, kâ scheitan Kursemmé
 „Zr Wahzsemme to sunnu slakka.
 „Tur sunnu redseju, nu dee'n! es firgû, —
 „Kad brauzam schurz zaur Berlini,
 „Kur eet tas zelsch us Klaipehdi, —
 „(Es runnaju preeksch tew pateefigi!)
 „Kas bija leelaks wehl par kunga firgu.“
 „Traks,“ — fakka tehws, — „tas irr par brik-

numu!
 „Bet pasaulé daschahdu rohdahs,
 „Sché patt, ais winnu pakalnu,
 „Kur uppite us leiju dohdahs,
 „Tur ohrnigs, wezzigs tiltinsch rohdahs;
 „(Mums pascheem ja-eet irr pahr to)
 „Echo tiltu pulst apbrihno,
 „Un dasch to zauru muhschu gohdahs.
 „Zo dascham labbam gohdu mahzijeas;
 „Kas eet pahr to, tai deenâ mellojis,
 „Tas tur pee akmis leeli dausa,
 „Un fluydams, krisdams kahju lausa.“
 „Ans sarahwahs par schahdu sinnu.

„Tehws,“ — fakka tas, — „fo steidsamees?
 „No sunna runnajoht, fo fazziju par winnu?
 „Kâ leels winsch manum rahdijeas? —

„Kâ kunga firgû? — Tâ ne gribbu to mehreit!
 „Suns, — taggad labbaki man eeschaujahs, —
 „Wehl jauninsch buhdams, (us to warru sweh-
 rest! —)

„Tik leels kâ firbsinsch isdewahs.“
 Tee staigaja wehl labbu johni;
 Bet Unsam firds jau pulsteja,
 Tâ tilta dehl, kas kluffi brandeja,
 Tam melkulim doht sawu lohni.
 Jau tiltu reds; ka nobrebb leeli, juht;
 Sahf atkal: „tehtiht. klau, tas suns, fo pee-
 minnesi,

„Lai arri bischikt masaks bij, pateefi,
 „Tas warreja tik leels kâ kummelsch buht.“
 Pee tilta tee; — Ans, Ans, kâ tewim klahsees?
 Tehws eet papreeksch, bet Unsinsch apturr to
 Un bailigi tam rohku nobutscho;
 Saff': „tehtiht, tu nu gan par manneem neekeem
 rahsees,

„Bet tiltinam tomehr tahs dusmas stahsees:
 „Naw' leelaks bijis suns par jitteem itt ne fo!“

Te nemmi tudalin par saunu,
 Kad gekli melloht usdrihstahs;
 Bet rahdi labbak teem to faunu,
 Ko tee zaur melleem usfraujahs.
 Lai nem to mahzibu tee mahjâs:
 Ka melleem irraid ihfas kahjas. —

H.....r.

Meega stiprums.

Akminu stiprumu noprohtam,
 Dselsis tohs tomehr sitt gabbalôs;
 Dselsim leels stiprums, bet ugganam
 Welti tas pretti gan turretohs.
 Stipris irr ugguns, bet uhdens nahf
 Updsesch drih leesnu wifeleelaku;
 Uhdens kaut stipris, pamasam fahf
 Debbeschês isjust par mahkonu;
 Mahkons kaut stipris, kad pehrkonâ ruh;
 Puhfdama wehtra to pahrwalda;
 Breesfingi wehtra gan puhfch un duh;
 Wihrs par to dauds fo ne behda;
 Wihru spehks brihnumus leelus darr,
 Tomehr tee seewischkeem zellu greesch.
 Stipras irr seewas, bet meegs tal warr
 Darriht, ka gurdenas kluffau zeesch.

— 3.

Peektas' mihtlas' usminneschana: (statt.
 Nr. 21. f. g.): Iskaps.

Sesta mißkla.

Galwa smagga, affa, zeeta,
 Ta tew deen jebkurrâ weeta
 Meefas taddus fakappabt.
 Tu to meesu turri rohkâs,
 Ja wairâ ne geld, tu bes mohkâs
 Zittu warri apgahabt.

W.

Teefas fluddinaſchanaß.

Uß pawehleſchannu tahs Keiſerifkas Cohdibas,
 ta Patwaldineeka wiſſas Kreewu Walſis u. t. j. pr.,
 tohp no Puffeneekas pagasta=teefas wiſſi parradu
 beveji ta lihdsſchinniga Puffeneekas ſaimneeka
 Wiſſeneeka Zahua, kas patß mahjas nodewis un
 par kurra mantu dehl nepeepilbeſchanaß ta nolikta
 mahju inventariuma, kâ arridſan magafihnes un
 pagasta lahdes parradu labbad par ſchihß deenas
 ſpreedumu ta konkurse nolikta, aizinati, ka winni
 eekſch diwju mehneſcha ſarpa, prohti lihds 3ſcha
 Zuhli ſchi gadda ar ſawahm mekleſchannahm un
 taiſnahm praſſiſchannahm pee ſchihß pagasta=teefas
 peeteizahß un ſagaida; fo teefa tahtaki noſprez
 diß.

Puffeneekas pagasta=teefa 8tâ Mei 1824. 2
 Swihku Jamis, pagasta=wezzakais.
 Katterfeld, pagasta=teefas ſkrihweris.

No Barbaras pagasta=teefas wiſſi tee, kam kah
 das taiſnas praſſiſchanaß pee tahs atſtahtas mantas
 ta nomirruſcha Barbaras wezza ſaimneeka Sutter
 Kurra, ar ſcho teefas fluddinaſchannu un ſafaukſchannu
 tohp aizinati, lai wiß wehlati lihds 2trau Auguſt f. g.
 pee ſchihß teefas teizahß.

Barbaras pagasta=teefa 18tâ Mei 1824. 3
 Mahrtin Purwing, pagasta=wezzakais.
 Kühn, pagasta=teefas ſkrihweris.

Zittas fluddinaſchanaß.

Dſchuhkſtes baſnizas frohgß no ſchi gadda Zah
 neem uß arrenti irr dabbutjams. Kam tißk to
 dabbut, lai pee Dſchuhkſtes muifchas walbiſcha
 naß peeteizahß.

Tas tirgus Wiſſenes muifchâ, kas preekſch laikâ
 Mahries Madleenes deenâ pehz jauna Kalendera
 tappe turrehts, un kas preekſch kahdeem gaddeem uß
 wezzu kruſta pagohdinaſchanaß deenu tappe pahz
 zeltß, nu atkal uß to jaunu Mahries Madleenes de
 nu, prohti uß totu Zuhli tapß turrehts. Par ſcho
 tirgus pahrzelschannu uß to paſchu deenu, kurâ
 preekſch laikâ tappe turrehts, rakſti jau irr aißubtiti
 uß Tuffumes Wißkunga teefu un ſcheitan par to
 wiſſeem tohp ſinnamu darrihtß. Wiſſeneß, Jaunas
 pilß firſpehlê, 8tâ Mei 1824. 1

Dawid Stobbe, muifchas pahrwalditais.

Naudas, Labbibas un Prezzu tirgus uß plazzi. Nihgê tanni 6tâ Zuhni 1824.

	Sudraba			Sudraba	
	Rb.	Kp.		Rb.	Kp.
3 Rubbali 80 Kap. Papihru naudas gelbeja	1	—	1 Pohds kannepu . . . tappe makſahß ar	1	—
5 — Papihru naudas . . . —	1	32	1 — linnu labbakas ſurtes — —	2	50
1 jauns Dahlderis . . . —	—	—	1 — — ſiktakas ſurtes — —	2	—
1 Puhrs rudſu . . . tappe makſahß ar	—	85	1 — tabaka . . . — —	—	75
1 — kweeſchu . . . — —	1	25	1 — dſeſes . . . — —	—	75
1 — meeſchu . . . — —	—	60	1 — ſweeſta . . . — —	2	25
1 — meeſchu=putrainu — —	1	10	1 muzza ſilku, preeſchu muzza — —	5	75
1 — auſu . . . — —	—	55	1 — wißſchnu muzza — —	6	—
1 — kweeſchu=miltu . . . — —	1	80	1 — ſarkanas ſahls — —	6	50
1 — bihdeletu rudſu=miltu — —	1	30	1 — rupjas leddainas ſahls — —	5	50
1 — rupju rudſu=miltu — —	—	90	1 — rupjas baltas ſahls — —	4	50
1 — ſirnu . . . — —	1	20	1 — ſmalkas ſahls . . . — —	4	35
1 — linnu=ſehkſas . . . — —	2	25	50 Graſchi irr Warra jeb Papihres Rubbuls un		
1 — kannepu=ſehkſas . . . — —	1	35	Warra nauda ſtahw ar papihres naudu weenâ		
1 — kimmennu . . . — —	5	—	makſa.		

Si zu drucken erlaubt.

Im Namen der Civiloberverwaltung der Oſſceprovinzen: J. D. Braunschweig, Cenſor.
 No. 254.